

Beérett Medina?

2011.03.18.

Nem lát mindent, mégis jó

Miután a környezetvédők megakadályozták a Zengőhegyi radar megépítését, a kormány Láng István akadémikus vezetésével bizottságot állított fel, hogy keressenek új helyszínt a NATO-forrásokból megvalósítandó beruházáshoz.

Akkor is felvetődött Medina község neve, a határát azonban, ahol már huszonöt éve működik egy ukrán radar, a grémium a NATO céljaira alkalmatlannak találta.

A Láng-bizottság 2004. december 8-án elkészült jelentése szerint a Medinára telepített lokátor csak akkor jöhet szóba, ha annak megépítése után megmaradnak a Juta és Kup község határában létező radarszázadok. „Ám még a három összedolgozó radarrendszer sem képes arra, amire a zengői létesítmény önmagában képes lett volna”.

A jelentés szerint a medinai, a jutai és a kupi lokátorok, összehasonlítva a zengői objektummal, száz méter magasságban a légtér 71 százalékát kontrollálják, ugyanez az arány ezer méteres magasságban is csak 82 százalék. Erre tekintettel a Láng-bizottság azt is leírta jelentésében, hogy „a medinai lokátor megépítése esetén a kupi és a jutai, valamint még további úgynevezett részkitöltő radarokra (2004-es árakon számolva) 37–41 milliárd forintot kellene költeni. Utóbbiak költségét a NATO nem vállalja, így az a magyar költségvetést terheli”.

A fentiekre tekintettel azt kérdeztük a Honvédelmi Minisztériumtól: mitől vált alkalmassá a Medina? Létezik-e olyan tényező, amelyet annak idején a Láng-bizottság nem vett figyelembe?

Válaszában a tárca mindenekelőtt azt hangsúlyozta, hogy a tervezett radarállomás helyére megfontoltan és felelősségteljesen tettek javaslatot. Nem vitatják, hogy déli irányban a Mecsek drasztikusan csökkenti a medinai radar felderítő képességét, ám ez nem gond, mivel Horvátország és Szlovénia NATO-csatlakozásával már nem hazánk a katonai szövetség földrajzi határa, s a két ország és a NATO radarrendszere összekapcsolható.

A HM válaszából az is kiderült, hogy a NATO már rábólintott a medinai lokátor telepítésére.

Forrás:

[Népszabadság Online](#)

Medináról nem lát „tisztán” a lokátor: mennyibe kerül és ki fizet?

2011.03.18.

Amikor a környezetvédők meggátolták a Zengő-hegyi radar építését, a kormány által akkor felállított Lángbizottság új helyszínt keresett a beruházásnak. A grémium Medina községet alkalmatlannak találta erre a célra. Mi változott, hogy Medina immár alkalmas?

A hely, amely egyszer már alkalmatlannak bizonyult
Móricz Simon

A múlt héten derült ki, hogy a Honvédelmi Minisztérium (HM) a Tolna megyei Medina község határában építené fel a Dél-Dunántúl légvédelmében kulcsszerepet játszó katonai lokátort.

Ismert, hogy a HM a kilencvenes évek közepétől le akarta cserélni a Varsói Szerződéstől örökölt radarokat. A cél az volt, hogy korszerű, kevés élőerőt lekötő lokátorokkal váltsák ki az elöregedett berendezéseket, amelyek 23 radarszázad többmint 3 ezer katonáját tartották szolgálatban. Az eredeti tervek szerint Békéscsabán, Bánkúton és a Zengő-hegyen épült volna egy-egy lokátor, s ezt a három objektumot alig pár száz egyenruhás működtette volna. Miután hazánk 1999-ben belépett a NATO-ba, a katonai szövetség vállalta a radarberuházás teljes költségét.

Békéscsabán és Bánkúton már 2006. óta áll a lokátor, a zengői létesítmény építését viszont a környezetvédők 2003–2004-ben meggátolták. 2005 novemberében a Gyurcsánykormány a Pécs fölé magasodó Tubes-hegyet jelölte ki a lokátor helyszínéül. Az objektum sugárzóhatásától féltő pécsiek tiltakozása miatt az Orbán-kormány úgy döntött, hogy a Tubesen sem épülhet meg a harmadik lokátor. A HM a 2010-es önkormányzati választás után tárgyalni kezdett Medina vezetőivel arról, hogy a falu mellett épülne meg ez az objektum. Medinán már amúgy is van katonai radar, s így – vélte a HM – az ottaniak eltűrik majd a beruházást.

Egyelőre valóban nincs tiltakozás a lokátor ellen Medinán, amiben szerepet játszhat, hogy az itteniek úgy látják: a már 25 éve működő ukrán radar nem okozott a sugárzással összefüggő betegségeket a 650 lelkes faluban. Ráadásul az új lokátor sugárzóhatása negyede lesz a jelenleginek.

Ugyanakkor tény, hogy a medinai elhelyezés katonailag vitatható. Amikor a HM meghátrált a Zengőn, a Gyurcsány-kormány felállított egy bizottságot, aminek az volt a dolga, hogy biztonsági, pénzügyi, környezetvédelmi és társadalmi szempontokat figyelembe véve keressen új helyet a harmadik lokátornak. A Láng István akadémikus által vezetett bizottság vizsgálta Medina alkalmasságát is, s megállapította, hogy az ide telepített lokátor csak akkor jöhet szóba, ha vele együtt megmarad a radarszázad Juta és Kup község határában is. Ám még ez a három összedolgozó egység sem képes arra, amire a zengői létesítmény önmagában.

A bizottság 2004. december 8-án szignózott jelentése így fogalmazott: (a Jután, Kupon és Medinán) „működő berendezések az ország területe felett csak részben hoznak létre összefüggő rádiólokációs teret, jelentős területek maradnak lefedetlenül. A felderítési rendszer nem tudja megvalósítani egyes térségekben a légtér kismagasságú ellenőrzését sem. Ez a megoldás a légvédelem és a légtérrelőrzés szempontjából nem megfelelő”. A jelentés szerint a medinai, jutai és kupi lokátorok összehasonlítva a zengői objektummal 100 méter magasságban a légtér 71 százalékát kontrollálják, ugyanez az arány 1000 méter magasságban 82 százalék.

A Láng-bizottság azt is leírta jelentésében, hogy a medinai lokátor megépítése esetén a kupi és a jutai, valamint további részköltő radarokra 37–41 milliárd forintot kell majd fordítani. Utóbbi költséget a NATO nem vállalja, ez a magyar államot terheli.

A fentiek ismeretében arról kérdeztük a HM-et, hogy mitől vált mégis elfogadhatóvá a medinai lokátor, esetleg van-e olyan tényező, amit a Láng-bizottság rosszul mért fel?

A HM válaszát azzal kezdte, hogy a tárca a harmadik lokátor helyére megfontoltan és felelősségteljesen tett javaslatot. A minisztérium nem vitatja, hogy déli irányban a Mecsek drasztikusan csökkenti a medinai radar felderítési képességeit, ám ma már ez nem gond, hisz Szlovénia és Horvátország NATO-hoz való csatlakozásával a katonai szövetségnek nem hazánk a földrajzi határa, s a két állam és a NATO radarrendszere összekapcsolható. A HM válaszából megtudhatjuk azt is, hogy a NATO igent bólintott a medinai lokátor telepítésére. A medinai beruházást a NATO finanszírozza, ám arra nem kaptunk választ, hogy a jutai és kupi radar felújítása, illetve az ott megmaradó századok fenntartása végül is mennyibe kerül majd a magyar költségvetésnek. Vagyis nem kizárt, hogy a kiegészítő radarok beszerzése valóban – hozzávetőleg – 40 milliárd forint kiadást rónak az államra.

A Láng-bizottság

A kilenctagú Láng-bizottság szakértői általában tekintélyes oktatói és kutatói, valamint akadémiai múlttal rendelkeztek. Az elnök, Láng István agro kémikus, éveken át vezette az Országos Környezetvédelmi Tanácsot. A bizottság tagjai: Aradi Csaba biológus, aki meghatározó irányítója volt a Hortobágyi Nemzeti Parknak, Bándi Gyula, a környezeti jog szakértője, Csomós Lajos nyugállományú vezérőrnagy, Kilényi Géza egykori alkotmánybíró, Kositzky Attila nyugalmazott altábornagy, a légierő korábbi vezérkari főnöke, Nógrádi György biztonságpolitikai szakértő, Seller Rudolf mérnök, az ő kutatási területe a radarjel-feldolgozás és a mikrohullámú képalkotás, s a kilencedik tag Valki László nemzetközi jogász.

Forrás:

[Népszabadság Online](#)